

Jaarverslag 2021

Net als het voorafgaande jaar werd ook het jaar 2021 wereldwijd gekenmerkt door de coronapandemie en de maatregelen die daar het gevolg van waren.

Ook de werkzaamheden van het Straatpastoraat werden hier uiteraard sterk door beïnvloed. Daarom beginnen we dit jaarverslag met een paragraaf over de manier waarop in de gemeente Den Haag gedurende het jaar met de (corona)opvang van dakloze mensen is omgegaan en op welke manier het Straatpastoraat en de drie straatpastors hierop hebben ingespeeld.

Daarna volgen enkele paragrafen over de activiteiten die het Straatpastoraat traditioneel uitvoert. Ook daar is duidelijk merkbaar dat mogelijkheden en onmogelijkheden vaak bepaald werden door de fase van de epidemie en de bijbehorende maatschappelijke regels.

Opvang door de Gemeente Den Haag

Nadat de gemeente Den Haag in 2020 op aandringen en op kosten van het ministerie van VWS al was begonnen dakloze mensen op te vangen in hotels, werd deze opvang tegen de jaarwisseling 20/21 verder uitgebreid. Naast de al bestaande hotels, werden met name in het *Stay Okay Hotel* en in voormalig verpleeghuis *De Lozerhof* veel mensen opgevangen. Een flink deel van hen behoorde tot de zogenaamde ‘niet-rechthebbenden’. Hiermee worden in beleidstaal mensen aangeduid die onder normale omstandigheden geen recht hebben (d.w.z. krijgen) op een plek in de maatschappelijke (nacht)opvang. Het betreft voornamelijk ongedocumenteerden van buiten Europa en arbeidsmigranten van binnen de EU die geen aantoonbaar (!) arbeidsverleden in Nederland hebben. Omdat deze mensen een wezenlijk deel van onze aandachtsgroep vormen, hebben de straatpastors deze locaties met grote regelmaat bezocht.

Overigens maakt het Straatpastoraat bezwaar tegen de term ‘niet-rechthebbenden’, omdat ieder mens (conform de universele verklaring van de rechten van de mens, artikel 25) naast het recht op o.m. voedsel, kleding en geneeskundige verzorging ook recht op huisvesting heeft.

Tot verbazing van velen besloot het ministerie in het voorjaar dat deze mensen ondanks de verlenging van de lockdown per 1 mei weer ‘uitgeplaatst’ moesten worden, een eufemisme voor terugverwijzing naar de straat.

Maar ook voor wél ‘rechthebbenden’ waren er in de zomer door beperking van de bedden in de nachtopvang (vanwege de anderhalve meter afstand) en de resterende hotels te weinig plekken, waardoor nieuwe aanmeldingen door het daklozenloket weer op een wachtlijst werden gezet of naar hun eigen netwerk werden terugverwezen.

Gedurende de gehele coronaperiode is er zeer regelmatig overleg geweest tussen enerzijds de wethouder en ambtenaren en anderzijds belangenorganisaties van dak- en thuislozen, met name het Straatconsulaat, de Achterban en het Straatpastoraat. Hoewel het niet tot onze primaire doelstellingen behoort, heeft het Straatpastoraat ervoor gekozen om ter wille van onze aandachtsgroep intensief aan deze overleggen en lobby mee te doen, meestal in de persoon van straatpastor/teamleider Klaas Koffeman.

We zullen hier in het midden laten of het vooral door de voortgaande coronamaatregelen komt of door de al jaren bestaande druk vanuit belangenorganisaties en uiteindelijk ook de gemeenteraad, maar per 1 november 2021 trad een belangrijke verbetering in door het openen van een *Permanente Winteropvang*.

In voormalig verpleeghuis *De Lozerhof* werden voor de periode tot 31 maart 2022 zo’n 160 plekken opengesteld voor dakloze mensen, zowel voor ‘rechthebbenden’ als voor ‘niet-rechthebbenden’.

Daarnaast wordt in perioden van winterkoude of weeralarm op grond van de zogenaamde ‘winterkouderegeling’ in een ander leegstaand verpleeghuis *De Schildershoek* tijdelijk plek geboden aan mensen die nog buiten zijn. Gemiddeld wordt hier ook nog eens door zo’n 70 mensen gebruik van gemaakt. Het moge duidelijk zijn dat het motto ‘*In Den Haag slaapt niemand op straat*’ nog steeds geen werkelijkheid geworden is.

Er was hoop dat door de ervaringen met een menselijker opvangbeleid tijdens de coronacrisis ook daarna van een betere aanpak sprake zou zijn. Hoewel de nieuwe wethouder Arjen Kapteijns net als zijn voorganger Bert van Alphen graag openstaat voor overleg met het Straatconsulaat en het Straatpastoraat, biedt de Haagse politiek helaas weinig zicht op verbetering en lijken duurzame oplossingen nauwelijks in zicht. Daardoor dreigt de opvang per 1 april 2022 vrijwel terug te vallen naar de situatie van vóór maart 2020.

Pastoraal werk

In het jaarverslag over 2020 (op onze website te vinden bij de jaarrekening onder ANBI-gegevens) is toegelicht dat de pastors uiteraard pastorale aandacht hebben besteed aan de mensen die in hotels werden opgevangen, maar dat de mogelijkheden door coronaregels en door de logistieke situatie vaak beperkt waren. Wel werd met mensen telefonisch contact gehouden.

Het *Stay Okay Hotel* en de *Lozerhof* bleken daarentegen een zodanig vruchtbare ‘vindplaats’ voor contacten, dat alle drie de pastors er minimaal eenmaal per week op bezoek zijn gegaan. Wanneer de locatie in *De Schildershoek* open was, brachten de pastors ook hier regelmatig een bezoek.

Naast deze bijzondere situaties, is ook het ‘gewone’ pastorale werk en het persoonlijke contact met mensen uit de aandachtsgroep ondertussen gestaag doorgegaan. De reguliere plekken van dag- en nachtopvang werden via vaste ‘spreekuren’ stelselmatig bezocht en er vonden weer veel individuele gesprekken plaats.

Helaas bleek het vaak niet mogelijk om ergens in een horecagelegenheid bij een kop koffie af te spreken, maar toch lukte het altijd wel om een geschikt plekje te vinden, bijvoorbeeld bij Stek of in de Vincentius Hof bij het Stadsklooster. Naast allerlei praktische, al dan niet met corona samenhangende zaken, was er dit jaar in de contacten duidelijk merkbaar hoe eenzaamheid en depressiviteit het gevolg waren van het sociale isolement waar de pandemie toe geleid heeft.

Vieringen

Vanzelfsprekend werd ook de vormgeving van de wekelijkse vieringen en de maaltijden op vrijdag in de *Vincentius Hof* bij het Stadsklooster sterk door de coronaregels bepaald en vaak beperkt.

Voor het gehele eerste halfjaar van 2021 geldt dat wegens de coronamaatregelen voor de kapelvieringen een maximum gold van 20 bezoekers per keer. Dit werd geregeld door middel van een indeling op achternaam, resp. A t/m K en L t/m Z. Iedere groep was om de week welkom.

Hoewel we blij waren dat we de kapel überhaupt open konden stellen, gaven bezoekers regelmatig aan het erg jammer te vinden dat ze niet elke week terecht konden.

In de veertigdagentijd, de voorbereidingstijd voor Pasen, konden we het mooie project ‘Gezichten zien’, met beeldmeditaties bij schilderijen van Alexej von Jawlenski, afmaken. Het was in 2020 door het uitbreken van de coronapandemie abrupt gestopt. Door de verdeling in twee groepen was er in 2021 voldoende ongebruikt materiaal uit het voorgaande jaar om het project alsnog te voltooien.

Traditioneel staan we bij het Straatpastoraat in de viering op Goede Vrijdag stil bij de gehele verhalencyclus van Witte Donderdag t/m de Paasmorgen. Deze bijzondere viering vindt elk jaar voor een groot deel plaats in de prachtige tuin van het Stadsklooster, waar een soort ‘kruisweg’ wordt afgelegd. Naar het model van The Passion worden verhalen afgewisseld met het afspelen van Nederlandstalige liederen.

Om iedereen de kans te bieden om het hoogfeest van ‘Passie en Pasen’ mee te vieren, werden er net als op Eerste Kerstdag 2020 bij deze gelegenheid in 2021 twee vieringen gehouden.

Door versoepeling van de coronamaatregelen en een iets andere indeling van de kapel kon deze op 20 augustus voor het eerst weer voor iedereen tegelijk worden opengesteld.

Door de nieuwe lockdown in december moest echter direct na Kerst alweer worden teruggeschakeld naar de verdeling in twee groepen. Uiteindelijk bleek dit gelukkig maar voor een beperkte periode noodzakelijk.

Maaltijden

Voor de maaltijden gold in grote lijnen hetzelfde als voor de vieringen. In het eerste deel van het jaar moesten we ons elke vrijdag helaas beperken tot het uitdelen van afhaalmaaltijden aan onze bezoekers. Onze vrijwilligers in de kookploegen zijn gelukkig gedurende de hele coronacrisis actief gebleven. Soms vanwege de anderhalve-meter-regel in kleinere samenstelling, soms werd er ook thuis al veel voorbereidend werk gedaan. Hierdoor konden elke week toch steeds 120 verse warme maaltijden worden bereid, die dankbaar aftrek vonden.

Niettemin werd het afhalen in toenemende mate als onbevredigend ervaren. Niet alleen door bezoekers en vrijwilligers, maar ook door het pastorale team. De wekelijkse maaltijd was altijd een uiterst geschikte gelegenheid om bestaande contacten gaande te houden en met nieuwe bezoekers kennis te maken. Door de gedwongen afstand en het dringende advies aan bezoekers om niet te blijven ‘hangen’ werden die mogelijkheden sterk beperkt. Het aspect van ontmoeting, verbondenheid en gezelligheid, dat voor veel bezoekers minstens zo belangrijk is als het voedsel op zich, werd sterk gemist.

Pas half oktober bleek een eerste aanpassing mogelijk. In de eetzaal kon toen weer aan 60 (in plaats van de voorheen gebruikelijke 120) gasten een plek geboden worden, waardoor vanaf dat moment 60 maaltijden aan tafel werden uitgeserveerd, maar ook nog steeds 60 maaltijden bij wijze van ‘take away’ aan andere bezoekers werden uitgedeeld.

Voor onze kookploegen, vrijwilligers en vrijwilligerscoördinator Jolly van der Velden was dit elke week weer een ingewikkelde en inspannende klus, die echter met verve werd geklaard, ook toen door de nieuwe lockdown in december en januari 2022 tijdelijk weer volledig moest worden teruggeschakeld naar uitsluitend afhaalmaaltijden.

Door vrijwilligers en team, maar evenzeer door onze bezoekers werd dan ook reikhalzend uitgezien naar herstel van het ‘oude normaal’, dat – naar wij nu weten – in maart 2022 eindelijk aanbrak.

Midden in de ‘woestijn’ van afhaalmaaltijden kon in de zomer toch een kleine oase geboden worden in de vorm van de populaire jaarlijkse barbecue.

In 2020 moest die worden afgelast, maar in 2021 kon het als ‘buitenevenement’ wel doorgaan, zij het ook in dit geval in twee groepen. Begunstigd door prachtig weer en opgeluisterd door feestelijke livemuziek van het trio Sirplus, werd het op 23 juli een gezellige middag in de prachtige tuin van het Stadsklooster.

Het was merkbaar dat de bezoekers ervan genoten eindelijk weer eens gast aan *táfel* te kunnen zijn bij het Straatpastoraat.

Andere activiteiten

In de perioden van het jaar waarin minder sprake was van beperkende maatregelen, konden ook een aantal andere activiteiten (weer) worden georganiseerd.

Paasontbijt

Op Tweede Paasdag kon ook het inmiddels traditionele Paasontbijt niet binnen in de eetzalen worden gehouden. In plaats daarvan maakten onze vrijwilligers heerlijke ontbijtpakketjes, die samen met een kop warme koffie of thee buiten op het plein konden worden genuttigd of worden meegenomen.

Schoenenmarkt

In juni heeft het Straatpastoraat weer een 'schoenenmarkt' gehouden in de Lutherse Kerk. Via het bisdom Rotterdam was een flinke hoeveelheid nieuwe of bijna nieuwe schoenen beschikbaar, waardoor tijdens de markt ruim 60 mensen van het noodzakelijke schoeisel konden worden voorzien

Op 11 november (St. Maarten) kon dit evenement in samenwerking met de Lutherse diaconie nog een keer worden herhaald. Aan de schoenen was inmiddels ook een collectie gratis winterjassen toegevoegd, waar

veel mensen erg blij mee waren.

Adventsboxen

Kort voor de tweede markt was er een andere leuke activiteit in hetzelfde gebouw. De Lutherse Kerk had het Straatpastoraat gevraagd of er onder haar bezoekers mensen waren die bereid waren tegen een kleine vergoeding te helpen om adventsboxen te vouwen en in te pakken. Bijna twintig vrijwilligers hadden een gezellige ochtend en hielden er ook nog wat zakgeld aan over.

Herfstgesprekken

In de herfst konden voor het eerst in de coronatijd ook weer groepsgesprekken georganiseerd worden. De korte serie herfstgesprekken had een wisselend aantal deelnemers en een prettig verloop. Met het oog op de herdenking van de overledenen rond 'Allerheiligen en Allerzielen' (begin november) stonden de gesprekken in het teken van het 'omgaan met het verlies van geliefden'.

Naast een gezellige lunch waren er indringende gesprekken over persoonlijke ervaringen en gevoelens rond leven, dood, rouw en verdriet.

Gedenken van overledenen

Wanneer er iemand overlijdt, die bij de pastors en/of de bezoekers van het Straatpastoraat bekend is, wordt deze op de eerstvolgende vrijdag in de kapel altijd kort herdacht. Soms worden mensen begraven in het grafperk dat het Straatpastoraat ter beschikking heeft op begraafplaats Oud Eik en Duinen, bij anderen zijn de pastors op andere wijze bij de uitvaart betrokken.

De eerste vrijdag na Allerheiligen en Allerzielen, staat bij het Straatpastoraat jaarlijks in het teken van het gedenken van de overleden mensen van het afgelopen jaar.

Deze keer werden begin november dertien mensen herdacht, die bij het Straatpastoraat bekend waren. De namen en gezichten (foto's) van de overledenen werden in herinnering geroepen, hun leven werd kort beschreven en bij elke naam werd een kaarsje aangestoken. Het was mooi dat er ook een aantal familieleden en vrienden van overledenen aanwezig was.

Haagse Vrijwilligersprijs

Aan het einde van het jaar werd het Straatpastoraat verrast met de Haagse Vrijwilligersprijs 2021 in de categorie 'Organisaties'.

De tekst van de oorkonde spreekt voor zich. Bestuur en team feliciteren onze vrijwilligers, die ook tijdens de coronacrisis met onverminderd enthousiasme en grote toewijding zijn blijven doen wat maar mogelijk was.

Het bijbehorende mooie geldbedrag zal uiteraard aan een leuke activiteit voor de vrijwilligers worden besteed.

Haagse Vrijwilligersorganisatie van het jaar 2021 1^e plaats

Straatpastoraat Den Haag

11 december 2021

Deze oorkonde wordt uitgereikt aan het Straatpastoraat Den Haag voor het winnen van de prijs Haagse Vrijwilligersorganisatie van het jaar 2021 (1^e plaats). Het Straatpastoraat Den Haag slaagt er met hun beleid in om vrijwilligerswerk toegankelijk te maken voor een brede doelgroep. Met zo'n 100 vaste vrijwilligers zet het Straatpastoraat Den Haag zich in voor het verzorgen van warme maaltijden voor dak- en thuislozen die ze zelf straatburgers noemen. De organisatie vormt een brug tussen verschillende lagen in de samenleving en staat open voor bezoekers en vrijwilligers van alle geloven en levensovertuigingen. Zij brengen mensen met elkaar in contact die anders nooit met elkaar in contact komen. Onder het mom van "een restaurantachtige bediening in huiskamersfeer" wordt er elke vrijdag een gezonde en voedzame driegangemaaltijd voor zo'n 120 straatburgers georganiseerd. Het Straatpastoraat is nog altijd nodig en geeft mensen een deel van hun waardigheid terug.

toegekend door

Kavita Parbhudayal
wethouder Zorg, Jeugd en Volksgezondheid

Handtekening

Jubileum cadeau-actie

Omdat het 20-jarig jubileum van het Straatpastoraat nog niet actief gevierd kon worden (zie onder), werd besloten om onze vrijdagse bezoekers toch enigszins mee te laten delen in de feestvreugde door in de maand december cadeaubonnen uit te delen, die men in een winkel naar keuze kon besteden. In totaal werden op deze manier ongeveer 230 mensen met een bon verrast. Ook de sinterklaascadeautjes en de (220) kerstpakketten vonden zoals elk jaar een enthousiast en dankbaar onthaal.

Hoewel de traditionele 'herberg' in de tijd van Advent en Kerst vanwege de coronamaatregelen niet op de vertrouwde manier kon worden ingericht, wisten team en vrijwilligers onze gasten in de kapel en op het schoolplein onder de noemer 'Herberg De Toevlucht' met warme dranken, koek en snoep rond een vuurkorf toch weer dat extra stukje warmte en gezelligheid te bieden, waar velen in deze donkere dagen zo naar snakken.

Veranderingen in het team

In de laatste maanden van het verslagjaar zijn bestuur en team begonnen aan de voorbereiding van de opvolging van straatpastor/teamleider Klaas Koffeman, die per half mei 2022 afscheid neemt wegens zijn pensionering.

Inmiddels is als zijn aanstaande opvolger benoemd Nico Binnendijk, die momenteel nog werkzaam is in Rotterdam, waar hij onder meer goed bekend is met het werk van de Pauluskerk.

Intussen moest er een nieuwe sollicitatieprocedure worden gestart, omdat straatpastor Hanneke Allewijn per 1 april in dienst treedt als justitiepredikant in de Penitentiare Inrichting in Krimpen a/d IJssel. Tot haar opvolging geregeld is, zal zij haar werk bij het Straatpastoraat op de vrijdagen nog wel voortzetten. Op het moment van schrijven, zijn er goede perspectieven voor haar opvolging.

Tenslotte heeft ook vrijwilligerscoördinator Jolly van der Velden te kennen gegeven dat zij per 1 september ruimte wil maken voor andere werkzaamheden.

Zij is bij het Straatpastoraat gedetacheerd door Stek, voor Stad en Kerk. Inmiddels is de procedure voor de vervulling van de vacature gestart.

Na een aantal jaren van stabiliteit komen er dus grote veranderingen in het team, waar straatpastor Kitty Mul in de loop van 2022 drie nieuwe collega's lijkt te mogen begroeten.

Hoewel het bestuur zeer tevreden is over het werk dat de bestaande formatie in 2021 (en daarvoor) heeft geleverd, heeft het ook alle vertrouwen dat het vernieuwde team na een inwerkperiode de activiteiten met fris elan zal weten voort te zetten.

Jubileum en afscheid

Aan het einde van dit jaarverslag 2021 mag, naast de berichten over het team, ook een andere vooruitblik op 2022 niet ontbreken. In 2021 was het twintig jaar geleden dat het werk van het Straatpastoraat - toen nog onder de naam drugspastoraat - werd opgevat door de eerste pastor, Ewout van Egmond. Omdat dit jubileum in 2021 vanwege corona niet uitgebreid gevierd kon worden, is het nu gepland voor donderdag 19 mei 2022.

's Middags is er een 'Zinposium' onder het thema *Zin in wonen. Wat hebben Binnenhof en Buitenhof elkaar te zeggen?*. Hoofdspreker is Cody Hochstenbach, auteur van het recent verschenen boek *Uitgewoond*, over de huidige wooncrisis in ons land.

Ook zal er in de tuin van het Stads klooster een gedenkplek in gebruik worden genomen, waar de namen van alle overledenen van de afgelopen twintig jaar zijn verzameld.

Aansluitend is er vanaf 18.00 uur een grote feestavond, waarop ook afscheid genomen zal worden van straatpastor/teamleider Klaas Koffeman, die na 14 jaar trouwe dienst met pensioen gaat.

Iedere belangstellende is van harte welkom. Nadere informatie zal, net als andere belangwekkende berichten over ons werk, gepubliceerd worden op onze website www.straatpastoraatdenhaag.nl

Woord van dank

Ons werk zou niet mogelijk zijn zonder de steun van de gemeente, fondsen, kerken en individuele donateurs. Wij zijn erg dankbaar dat ons werk ook in het afgelopen jaar weer breed en royaal ondersteund is.

We hopen dat dit verslag duidelijk maakt dat het bepaald geen weggegooid geld is, maar dat het op allerlei directe en indirecte manieren volop ten goede is gekomen van de dak- of thuisloze medemens. Die missie zetten wij ook in 2022 graag voort!

Bestuur Straatpastoraat Den Haag

28 maart 2022